

PODMÍNKY SPOJENCŮ A MÍROVÉ NÁVRHY PAPEŽOVY

MÍROVÉ návrhy papeže Benedikta, ať už jakýkoliv připisuje se jim původ, neodpovídají plně německým mírovým požadavkům a stejně jsou i v rozporu s mírovými podmínkami spojenců, jak jsou nám známy. Jestliže Rakousko uzná, že je pohotoví přijmouti je za základnu k budoucímu jednání o mír, pak naznačuje jenom svoje zoufalé postavení, které je nutí, aby učinilo vše, co učiní se dá, aby zachránil loďní monarchii před zkázou. Rakousko ale v alianci středoevropských mocností má nepatrný hlas a jakmile bude z Berlína otkřiknuto, nechtě v tomto mírovém jednání hlavní slovo Německu. Není o tom sporu, že Německo stejně snažně přeje si míra jako Rakousko, ale nikoliv za takových podmínek, které byly by svědectvím, že německá aliance vzdala se nadějí na konečné své vítězství. Bylo patrné hned na počátku války, že papež toužil po tom, aby se v rozhodném okamžiku neměl ani rozvířiti, které by vedly k zastavení této ničivé války, která uvrhne lidem na hodek několik generací. Ať už mírové návrhy papežovy vyvolaly nebo tlakem německých katolíků anebo Rakousko-Uherskem anebo vyslány byly z vlastního popudu nejvyšší hodnostáře katolické církve, nebyl pro ně volen čas vhodný. Válečná situace není taková, aby nasvědčovala tomu, že volky zápa. tent. musí nevyhnutelně skončit ne rozhodně. Spojenci dopředu nevyzkoušeli svoje síly a nemohou tudíž k takovému předpokladu přistoupiti.

Je celá řada vojenských odborů, kteří soudí, že Německo mohlo být rozhodně poraženo tohoto roku, kdyby nebylo dleho k stržení vojenské síly Ruska. Kdyby proveden byl mocný nápor na ruské frontě, linie spojené letošního roku mohly se nadvládu značně v políhí německých hranic a Rakousko mohlo být v posledním tažení. A právě toto Rusko je nejjasnou poškozenou v rozpočtu spojenců. Je sice pravdou, že revoluce v Rusku přinesla zklamání a zklamáním a že katastrofa ruských vojsk vyvolala celou řadu vážných otázek pro spojence, ale je spíše uvážlivé, že Rusko je země překvapivě a že nikde jinde se nemění tak rychle poměry jako právě tu. Zatím co před měsícem zprávy z Ruska musely vyvolávat jenom ty nejvážnější obavy a pochybnosti důležitých zprávy buď nové, nežli katastrofa v Halli vedla k sesazení prozatímní ruské vlády a k obnovení kázně ve vojsku a to buď nadějí, že ruské armády budou schopny co nejdříve znovu zahájit si mocný nápor, který bude svědectvím, že zprávy o bezmocnosti Ruska byly značně přeházeny. Spojené státy chystají se poslati na západní frontu nejméně milion mužů. Tento milion mužů s novými šoury, které na kontinentální bojště chystá se vyslati Anglie, zajistí spojení na západě takou převahou, že naděje na rozhodné vítězství počátkem příštího roku je možno považovati za plně oprávněnou. Z toho je patrné, že spojenci začali teprve slovně dlužit svoje zdroje, když co Němci již celý rok bujají v nepoctech svých sil. Zatím co centrální mocnosti počínají ukazovati známky vyčerpanosti spojenci teprve činí první kroky k plnému vyžitkování svých zdrojů. To je jedna z hlavních příčin, proč hlasy mírové nezalezly nechtěného slyšení u spojenců a proč titi odpráží vstoupiti do mírového vyjednávání nyní, kdy bylo by nutno hodné sleviti z původního programu spojených.

Photo by American Press Association.

Když komisařůt sešel ve vyhodnání táboře v minulých dnech, dámy ze společnosti, které se o tom dověděly, přispěly ku pomoci gardistům se zákusky a kávou.

Rakouska k Německu a teprve přičlenění slovanšých, najímě českých politiků, kteří po vypuknutí války nebyli se do ciziny, přestali k náhledu, že nyní Rakousko v budoucnosti je nemohoucí a mají být již jednou pro vždy odstraněny příčiny k válce, ze musí dojiti k rozdělení této nešťastné monarchie, udělování přiborně jenom popuzováním jedné národnosti proti druhé a o právu.

A tak došlo k dohodě, dle které západní Halli měla být připojena k nové utvořené nezávislé Polsku, Z. Čech a Slované má být utvořena nezávislá stát, Jiho-slovanšské země mají být připojeny k sjednocené Jugoslavii, Tridentisko, Terst, část Dalmacie a některé ostrovy v Adrijském moři mají se dostat Halli, latinské obyvatelstvo Uher má být připojeno k Rumánsku, Z. Rakouska, zůstaly by jenom skutočné německé a maďarské části. Teprve v průběhu války spojenci shodli se na požadavku osvobození různých, potlačovaných národností v rámci monarchií.

Ruská revoluce, po které došlo k prohlášení, že Rusko vydává se nároky na Halli a Dardanelly, přirozeně poněkud ztížila požadavky spojenců, ale tyto v nábrž zůstaly stejné, ježto otázky Halli a Dardanelly byly jen podružnými. Rusko doposud nemělo určitého prohlášení ohledně ostatních cílů spojenců, ale je jisté, že vše v spravedlnost požadavků, pokud osvobození potlačovaných národností se týče, nechtě vyslovené je pro právu malých národností k sebeurčení.

Papež Benedikt ve svých mírových návrzích nestaví se na program, který celým systémem nanašuje na spravedlivý, totiž, aby došlo k osvobození potlačovaných národností. Přidává se za stav, jaký byl před válkou, s výjimkou Sibiřska a Lotrinska, Polska a Bělsenska a Terstu, v kterýchžto věci má dojiti k dohodě při mírovém vyjednávání. Jsou mnozí, kteří prohláší, že obnovení Sibiřska a Černé Hory znamenalo by zároveň obnovení překážky pro centrální mocnosti, na cestě k blízkému východu. A je jisté, že centrální mocnosti by postaraly by se o to, aby takové obnově nebylo a to usnadnila by jim značné blahovolnost Bulharska, které nalézá se nyní úplně v jejich moci. Rakousko možná by vydalo Halli Tridentisko, ale rozhodně bude se stavěti proti vydání Terstu. Stejně také Německo vzpírá se proti vydání Elsas a Lotrinska a v nejhorším případě dalo by souhlas k vydání malé části Lotrinska v okolí pevnosti Met, kde havari se doposud vytrvale jen francouzsky. Rakousko se snaží svolením k tomu, aby část Halli tvořila součástku budoucího Polského státu a stejně Německo nevydáv svých puských území. Z toho je patrné, že otázky, které papež odpovídá k vyřízení mírové kondemna, těžko daly by se rozluštit k uspokojení obou válčících stran. Centrální mocnosti přistoupily by na mír, který znamenal by obnovu stavy, jaký byl před válkou a jenom tudíž by svolením k utvoření nových států, kde nevyžadovalo by to oběti na jejich straně. Polsko by bylo nuceno obmeziti se jenom na onu část, která nalézá se v okolí Varsavy a z které polský stát byl již zřízen pod německým protektorem. K tím Poláci by nebyli uspokojeni.

Zauzečání Evropy tím, kde bylo před přítomnou válkou znamenalo by obnovu starých bolst a starých otázek, které byly by přičinami pro budoucí války. Mito křezného míru Evropa žala by, v nepřetržitém strachu před novým konfliktem který přinesl by větší hrůzy, než zápas nynější. Provedení jiných papežových návrhů nezále se možnosti, neboť k Německu není důvěry a paměť všeobecně přesvědčení, že ono bylo by prvním, které dohody by zrušilo. Velký je rozpor mezi cíly spojenců a papežovými návrhy. A jestliže už tak velké oběti přineseny byly demokratickým národům v tomto velkém zápasu a jestliže už tak mnoho krve bylo prolito, není možno vrátiti se k starému pořádku, svět v trávovém případě jenom ztratil by víru v spravedlnost a právo. Německé zločiny zůstaly by nepotrestány. Jaké byly by toho následky, možno by počítati si na prstech. Bylo by to vítězství násilí a hrubé moci. Vítězství v tomto případě by nebylo by mocnou říši. Svět věděl by se tam, kde byl před několika lety. A ve vědomí, že vítězství může být dočasně, hodnou moci, připravoval by se k novému boji, který mohl by být katastrofou mnohem strašlivější, nežli zápas nynější.

ZIDOVSKÝ STÁT V PALESTINĚ.

Časopisecké zprávy v minulých dnech oznámily, že Turci chystají se k vyplenění Jerusalema, ježto všechny známky nasvědčují tomu, že toto město, posvátné křesťanskému světu, učine se v moci anglických vojsk. Palestina, kolébka křesťanství a pravost židovského plemene, vymaněna bude z moci Turků, kteří byli tu vládnoucí po celá staletí. A současně s nadojící o osvobození Palestiny z moci Turků vyskytla se otázka, má-li být země tato předána znovu židům, aby zřídili si tu nezávislý stát. Otázka tato vyvolala četné spory. V Americe kontroverze tato zdá se otáčet kolem otázky, mají-li židé povazování býti za národ anebo jenom náboženskou sekty. Židovské organizace v otázce této nejsou sjednoceny. Jedni jeví se, tak zvaní Zionisté, touží po obnově židovského státu v Palestině. Zionisté jsou zvláště silní v Anglii, ale i v Americe mají silné příbly. Je dobře známo, že americký židovský milionář, Nathan Straus je nakloněn teoreticky k tomu, že nechtě financovati takový podnik, kdyby k němu došlo. Teprve, je ochoten velkým obnosem perspekti k úhradě vydání, který vyžadovavlo by přestěhování židů do původní jejich vlasti. Anglická kampaň v Palestině, která zdá se býti úspěšnou, znamená novou příspěla k oživení nadějí, že se Zionisté bude uskutečnit. Zionistické hnutí nemá limitu náboženským. Jeho původ se zdá býti v pamfletu, napsaném Rakouskem, Theodorom Herzlem, Paudlet tento měl nápis "Židovský stát" a byl vydán v r. 1897. Vyvolán byl potlačováním židů v Evropě a žadal "zákonitě zajištěný domov pro židy." Hnutí takto vyvolané bylo politickým a mělo za účel zmírniti anebo odstraniti potlačování židů ve všech zemích. V důsledku osvobození židů v Rusku revoluce a všeobecné náboženské tolerance, jež zdá se zavládati v celém světě, původní snahy zionistů staly se podružnými. Zionisté ale připnuli se k snu o obnově židovského státu v Palestině a seslání jsou ve svých nadějích úspěšnou anglickou kampaň v Palestině. Zionisté tuto prohláší, že takový stát měl by sloužiti jako kulturní středisko židů, z něhož literatura nejlepšího druhu měla by býti rozšiřována světu, kde židé žijí. Jiná část zionistů zabývá se myšlenkou o zřízení v Palestině velkého židovského zemědělského státu, který měl by budoucnost. Několik židovských zemědělských kolonií v Palestině bylo již zřízeno a ty před válkou měly velkou naději na rozkvět. Děkujeme Angličanům Jerusalema, nová kapitola přidána bude k velké historii tohoto zajímavého města. Nikdo neví, kdo původně zbudoval Jerusalema a jaký národ si tu nejdříve, ale je známo, že Egypťané je zaujímali dlouho před tím, než Josua porazil Amonozorce. Ježto tu vládl až do doby dobytí města Davidem, králem pastevců, který zřídil z něho svého království téměř tisíc let před tím, než Kristus byl zde ukřižován. Za panování židů toto pozoruhodné rozvetlo, a je v důsledku válek následujících opětno pokleslo. Několikrát Jerusalema byl zničen a vypleněn a podobný osud čeká jej před vyklizením tureckých vojskem. Jeví se obavy, že Turci zničí a vzácné památky křesťanské, z nichž mnohé nebudou k nahrazení. Dle zpráv, jež byly získány, Turci chystají se obsaditi z tohoto města všechno, co bude u němu, a dále nepochoybne i k vyplenění křesťanských chrámů, které zřízeny byly zde v posledním století. Město může být opětno zničeno a vypleněno, ale opětno může býti vybudováno. Kdo bude pánem Jerusalema po této válce? Bude tu zřízen židovský stát pod mezinárodním protektorem anebo zůstane toto město v moci Turků? Stane se Palestina jednou z anglických držav anebo židovská nezávislost? Spojenci o věci této určitě se nevykloví, ale z okolností, že divně anglických židovských vojsků má býti poslána na toto vzdálené jeviště války, se soudí, že Anglie nakloněna je myšlenkou a zřízením nezávislého židovského státu v Palestině. Židovské časopisy zaujímají se značně o osud původní vlasti židů. V Anglii o otázce této mnoho se mluví a stejně i v Americe všechny židovské organizace o věci jednají. Jak už výše pověděno, není dosud mezi nimi plně dohody. Zatím co jedni schvalují zřízení židovského státu a jsou ve přesvědčení přestěhování chudých židů z celého světa do této přelivší, jiní ulhují proti této myšlence, poukazujíce na to, že postavení židů v problému této války změnilo se v různých zemích. Židé, kteří byli ochotni se stěhovati do Palestiny před válkou, kdy byli utlačováni, nejdívali by takový osud nyní. Při myšlence o zbudování židovského státu myslilo se nejvíce na židy z Polska a Ruska, kteří se všech židů těpili nejvíce. Nyní ale, kdy došlo k zlepšení poměrů těchto ruských a polských židů v důsledku ruské revoluce, není otázka zřízení židovského státu tak aktuální. A souhlasně z řeči o různých náhodách židů uskutečnění židovského státu doposud je daleko. — Jsou lidé, kteří prohláší, že v době, kdy společně utrpěli odstranění národnostní linie a přiblížení všeho lid světa k sobě v obnovením vědomí mezinárodní občianosti, zřízení takového státu by byla v nesouladu s duchem času a pokroku.

JAPONSKÝ VYSLANEC UJISTUJE AMERIKU O PRÁTELSTVÍ.

Vikont K. Ishii, vůdce japonské mise v Americe, ulvil v novém dni mezi národnostmi, v kterém Amerika a Japonsko zapomenou na malé rozpory a navzájem budou udržovati přátelské styky. Vikont Ishii je druhým od leva. Třetí muž je Breckinridge Long, asistent sekretáře státu.

Zbytečná starost. Soudce k obžalovanému: "Obžalujete se do žaláře na dvalet let. Cheete něco podotknouti?" Obžalovaný: "Ano. Žádám, a-by bylo vzákáno má ženě, by mne nečekala k obědu."